

Warszawa, 24 sierpnia 2000 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO/300438/99/2000/I/AA

RPO/339985/2000/VI/AB

00-090 Warszawa   Tel. centr. 827 62 61
Al.Solidarności 77   Fax 827 64 53

Pan
Prof. dr hab. Jerzy Buzek
Prezes Rady Ministrów
WARSZAWA

Szanowny Panie Premierze

Zeznania podatkowe o wysokości dochodu osiągniętego przez osoby fizyczne w 1999 r. uświadomiły podatnikom o niskich i średnich dochodach, iż wprowadzony ustawą z dnia 6 lutego 1997 r. o systemie ubezpieczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 28, poz. 153 ze zm.) nowy system ubezpieczeń zdrowotnych oraz dostosowane do niego zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176) i ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930 ze zm.) uniemożliwią tymże podatnikom korzystanie z dotychczasowych ulg podatkowych lub skorzystanie z tych ulg istotnie ograniczą. W pierwszej bowiem kolejności odliczane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Nie mogę zgodzić się z poglądem Ministra Finansów, że oczywistym było, iż odliczanie składki na ubezpieczenie zdrowotne będzie powodowało komplikacje w systemie podatkowym. Z zaskoczeniem przyjąłem także twierdzenie, że Ministerstwo Finansów przedstawiło rzekomo informacje, iż z kompensaty składek nie skorzystają podatnicy, którzy nie osiągną dochodu podlegającego opodatkowaniu, których dochód ulegnie znacznemu obniżeniu w wyniku korzystania z ulg odliczanych od dochodu oraz że ograniczeniu ulegnie kwota podatku pozostająca do ewentualnego odliczenia innych ulg.

Twierdzę, że podatnicy nie zostali poinformowani o konsekwencjach podatkowych wprowadzenia nowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych. Przeciwnie - środki masowego przekazu zamieszczały zapewnienia przedstawicieli

Rządu, że społeczeństwo nie poniesie kosztów wprowadzenia nowego systemu tych ubezpieczeń. Wbrew tym zapewnieniom założenie, że składka na powszechne ubezpieczenie zdrowotne będzie kompensowana poprzez system podatku dochodowego od osób fizycznych zostało zrealizowane tylko połowicznie.

System ten jest niekorzystny także dla podatników uzyskujących przychody z więcej niż jednego źródła. Z woli ustawodawcy wyrażonej w art. 22 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu (Dz. U. Nr 28, poz. 153 ze zm.) osoby te mają obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne od wszystkich przychodów, dla których podstawa wymiaru składki określona została w art. 21 ustawy. W odczuciu zainteresowanych obowiązek ten jest niesprawiedliwy, powoduje nierówne traktowanie ubezpieczonych w zakresie obciążenia składkami i w zakresie rekompensowania tych składek w podatku dochodowym. Uderza zwłaszcza w osoby, które dla poprawy sytuacji materialnej rodziny, podejmują legalnie dodatkową działalność gospodarczą.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał się do ówczesnego Wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów Pana prof. dr hab. Leszka Balcerowicza przedstawiając mu zastrzeżenia podnoszone przez zainteresowanych i prosząc o informację czy przygotowany jest odpowiedni projekt zmian ustawowych uregulowań mający na celu zniesienie niekorzystnych dla zainteresowanych skutków. Pismem z dnia 19 maja br. nr PB5/Kd-0630-1367/00 odpowiedzi udzielił Sekretarz Stanu Pan Jan Rudowski. Odpowiedzi tej Rzecznik Praw Obywatelskich nie mógł uznać za satysfakcjonującą i dlatego w kolejnym piśmie z dnia 19 lipca br. skierowanym do Ministra Finansów Pana Jarosława Bauca powróciłem do tematu przedstawiając dalsze zastrzeżenia.

I w tym przypadku odpowiedzi, w imieniu Ministra Finansów, udzielił Sekretarz Stanu Pan Jan Rudowski, który w piśmie z dnia 2 sierpnia br. nr PB5/KD-0630a-1367/00 posłużył się powszechnie znanymi ogólnikami, nie ustosunkowując się merytorycznie do postawionych zarzutów. Do pisma nie dołączono - mimo prośby Rzecznika - kserokopii informacji przedstawionych Sejmowi RP przez Ministerstwo Finansów. Pan Minister Jan Rudowski nie wyjaśnia czy przedstawił Sejmowi RP - przed uchwaleniem skrytykowanych rozwiązań - skutki jakie rozwiązania te powodują w zakresie ograniczenia możliwości skorzystania z ulg podatkowych przez znaczną część podatników.

Dlatego uprzejmie proszę Pana Premiera o wydanie polecenia Ministrowi Finansów przekazania Rzecznikowi Praw Obywatelskich pełnego merytorycznego uzasadnienia dla wprowadzonych, powszechnie krytykowanych, zmian z ich skutkami w sferze ulg podatkowych oraz wyjaśnień jakie Ministerstwo przedstawiło Sejmowi RP.

Jestem zobowiązany przez skarżących się, a także przez środki masowego przekazu, które także bardzo krytycznie oceniły wprowadzone zmiany, podnosząc zarzut nierówności i fiskalizmu - do udzielenia odpowiedzi czy i jakie stanowisko zajmie Rzecznik w tej sprawie.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr hab. Andrzej Zoll